

Cena pojedyncz.
egzempl. 12 gr.

Gazeta Grudziądzka

W Imię Boże!

Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus!

Za Wiarę i Ojczyznę!

Wydanie II

„Gazeta Grudziądzka” wychodzi 3 razy tygodniowo

w wydaniach: I. (Pomorze), II. Wojew. centralne, kresy wsch., Małopolska i zagranica), III. (Wielkopolska i Śląsk) wraz z bezpłatnymi dodatkami: „Gospodarz i Osadnik”, „Robotnik”, „Dobra Gospodyni”, „Śmiech”, „Przyjaciel Młodzieży Gość Świąteczny” i inne dodatki. — Przedpłata wynosi kwartalnie wraz z odnośnieniem do domu 3,89 zł., miesięcz. 1,30 zł.

w Wolnem Mieście Gdańsku 2,50 guldenów, zagranicą wraz z kosztami przesyłki: we Francji 20 franków, w Belgii 30 franków belg., w Holandji 2,50 guldenów — nól. w Niemczech 4,00 RMk., w Szwajcarii 5 fr. szw., w Czechosłowacji 38 koron czesk., w Austrii 8 szylingów, w Danii 6 koron duńskich, w Szwecji 5 koron szwedzkich, we Włoszech 20 lirów włoskich, w Ameryce i Kanadzie 1 dolar, w innych krajach równowartość 1 dolara meryk. — Ogłoszenie drobne z słowo 20 groszy, słowa tłustym drukiem podwójnie najmniej 2 zł., tylko za gotówkę zgóry.

Na sobotę, 22-go lutego 1936 r.

Z wojny włosko-abisyńskiej

Zróżdła angielskie donoszą, — że na froncie erytrejskim Włosi podjęli ofensywę w większym stylu, uderzając równocześnie na obu swych skrzydłach, t. j. od Makalle ku górze Ambra Alagi i z przełęczy Aboro ku Abi Addi.

ZWYCIĘSTWO WŁOCHÓW.

Włosi zdobyli wielką ilość materiału wojennego. Straty włoskie wyniosły 129 zabitych i 275 rannych. Trzeci korpus przekroczył dolinę Gabatu i skierował się od zachodu do Aradam. W dniu 13 lutego panował spokój, spowodowany przede wszystkim wielkimi deszczami. Na lewym skrzydle oddział abisyński złożony z 3000 ludzi usiłował przerwać linję wojsk włoskich na południe od Addi Acheiti. Abisyńczycy stracili przeszło 400 ludzi, zaś straty włoskie wyniosły 17 zabitych i 50 rannych.

O godz. 7-ej rano w dniu 15 lutego Włosi rozpoczęli huraganowy ogień artyleryjski. Po południu pierwszy korpus osiągnął linję Antalo-Belasa — Adi — Mai. Trzeci korpus dokonał śmiałym napa-dem przerwania linji abisyńskich na zachód od Aradam. Walka była bardzo zacięta i toczyła się częściowo na białą broń. Po stronie włoskiej w bitwie wzięły udział samoloty. W nocy płaskowzgórza Aradam znalazło się w ręku Włoch. Ras Mulugheta z resztkami swych wojsk rozpoczął odwrót, który zamienił się w ucieczkę.

WŁOSI BOMBARDUJĄ KLASZTORY.

Komunikat angielski podaje, że samoloty włoskie bombardowały 13-go lutego klasztor, znajdujący się o 25 km na południe od Dessie. Zakonice zdążyły wczas schronić się do pobliskiego lasu, wskutek czego ofiar w ludziach nie było, choć zabudowania klasztorne są całkowicie zburzone.

SUKCES ABISYŃCZYKÓW POD AKSUM.

Z Addis Abeby donoszą, abisyńskie ministerstwo wojny komunikuje, że w sobotę rano doszło w rejonie Dzekabo na południe od Aksum do potyczki, która miała dla Abisyńczyków przebieg pomyślny. Oddział abisyński w sile 3000 żołnierzy, pozostających pod dowództwem deżasmacza Sahle, został zaatakowany przez przeważające siły włoskie. Oddział abisyński musiał się pierwotnie wycofać. Po nadejściu posiłków wykonano kontratak, który zmusił Włochów do odwrotu. Po stronie włoskiej poległo około 100 żołnierzy, podczas gdy straty oddziału abisyń-

skiego wynoszą 32 zabitych i 48 rannych. Abisyńczycy zdobyli w tym rejonie 3 działa górskie, 5 karabinów maszynowych oraz wielkie zapasy amunicji.

STRATY ABISYŃCZYKÓW.

Ogólne straty Abisyńczyków obliczane są na 5000 zabitych i 15 tysięcy rannych, a straty Włochów

na 500 zabitych i 500 rannych. Włosi posunęli się o 18 km.

Jak donoszą ostatnie meldunki, ras Sejum i raz Kassa, na wiadomość o klęsce na południe od Makalle, zarządzili pospieszny odwrót z rejonu Tembien, gdzie pozostawiają tylko drobne oddziały partyzanckie.

Przemówienie premiera Kościalskiego w Sejmie

W poniedziałek rozpoczęły się obrady pełnego sejmu nad budżetem. Przed rozpoczęciem obrad zabrał głos premier rządu, który wygłosił mowę programową. W przemówieniu swem, po przedstawieniu rezultatów dotychczasowej działalności rządu na odcinku walki o zrównoważenie budżetu skarbu państwa, oraz walki z kryzysem gospodarczym, premier Kościalski omówił następnie plany gospodarcze rządu na najbliższą przyszłość. W odróżnieniu do dotychczasowych przemówień obywateli, premier Kościalski poruszył również w przemówieniu swem zagadnienia polityki wewnętrznej, polityki zagranicznej, zagadnienia pomocy wsi, zagadnienia oświatowe i mniejszości narodowych.

Poruszając zagadnienia polityki wewnętrznej, premier Kościalski zaznaczył, aby nikt nie liczył na to, by coś się u nas zmieniło, a próby zachowania pewności co do ciągłości rządów w Polsce, opartych o obowiązującą Konstytucję, przyniosą ich organizatorom rozczarowanie.

Odnosząc się do polityki zagranicznej, premier Kościalski oświadczył, że polityka ta pójdzie drogami, które jasno w latach ostatnich zostały wytknięte i że po tej drodze Polska pójdzie konsekwentnie nadal, a na zmiany żadne w tej dziedzinie nikt liczyć nie może.

Apelem do społeczeństwa o współpracę w walce, której naczelnym hasłem jest hasło „chleba i pracy dla wszystkich” zakończył premier Kościalski swe przemówienie.

Groźna sytuacja w Hiszpanii

W niedzielę odbyły się w Hiszpanii wybory do parlamentu. Przebieg głosowania był spokojny. Według obliczeń należy spodziewać się dużego sukcesu partji lewicowych. Obliczają, że nowy parlament mieć będzie 200 posłów lewicowych, a większość prawicowa będzie tylko bardzo nieznaczna.

Zwycięstwo wyborcze lewicy nastąpiło całkiem nieoczekiwanie. Zaskoczony jest nie tylko rząd, zwycięstwo było również niespodzianką dla samej lewicy, która nie liczyła na zdobycie większości parlamentarnej. W samej stolicy, Madrycie, lewica zyskała 30 tys. głosów więcej od prawicy. Również w Asturji, gdzie w październiku 1934 r. stłumione zostało krwawe powstanie komunistyczne, lewica odniosła wielki sukces.

Już przed południem, gdy napływały z prowincji wiadomości o wyniku głosowania, zaczęły się na ulicach Madrytu gromadzić grupy lewicowców manifestujące prze-

ciw rządowi. Tłum udał się przed więzienie domagając się zwolnienia więźniów politycznych. Ruszył następnie przed gmach ministerstwa spraw wewnętrznych, żądając ustąpienia rządu. Demonstranci wznosili okrzyki „Niech żyje Moskwa!”.

W jednej z dzielnic policja zmuszona była użyć broni palnej, aby rozproszyć demonstrantów.

W obliczu groźnej sytuacji zebrała się w południe rada ministrów na nadzwyczajne posiedzenie. Uchwalono ogłosić stan alarmowy w całym kraju. Premier upoważniony został do ogłoszenia stanu wojennego, jeżeli uzna to za konieczne dla utrzymania ładu w kraju.

Na miasto wypuszczono policyjne samochody pancerne, które mają zapobiec ekscesom.

Późnym wieczorem, korzystając z upoważnienia gabinetu premiera Valladares ogłosił stan wojenny nad miastami Huesca, Cadiz i kilku mniejszemi.

Rewolucja w Paragwaju

W poniedziałek wieczorem nadeszły drogą przez Montevideo wiadomości o wybuchu rewolucji w Paragwaju. Ponieważ wszystkie połączenia z Asuncionem nie funkcjonowały, potwierdzenia tych wiadomości nie można było uzyskać.

Okolo północy pogłoski o rewolucji doznały potwierdzenia. Z paragwajskich miast Villarica i Encarnacion do niesiono, że w Asuncionie wybuchła rewolta. Sytuacja ma być bardzo groźna. Na ulicach miasta trwa od południa ostra strzelanina. Przywódcami buntu mają być dwaj pułkownicy Smith i Riscalde, obaj wyróżnili się w ostatniej wojnie o Gran Chaco. Wszystkie linje telefoniczne zostały pozrywane.

Propozycje handlowe Niemiec

W czasie prowadzonych w Berlinie rozmów polsko-niemieckich na temat wykonania umowy handlowej, strona niemiecka wystąpiła z nowymi propozycjami.

Celem ożywienia wymiany handlowej gotowi są Niemcy sprzedawać importerom polskim towary na warunkach kredytowych, przyczem weksle odbiorców polskich miałyby być wystawiane w markach niemieckich, ale płatne w złotych po kursie 2,10 zł. za jedną markę. Propozycja niemiecka zmie. za dalej do tego aby weksle odbiorców polskich dyskutowane były przez Bank Polski.

Propozycję niemiecką uznano w Polsce za niemożliwą do przyjęcia. Zmierzano bowiem do tego, aby eksport towarów niemieckich do Polski finansowany był przez banki polskie.

Demonstracje lewicy w Paryżu

W niedzielę ubiegłą, organizacje lewicowe należące do „Frontu ludowego” zorganizowały w Paryżu olbrzymią demonstrację.

Demonstracja rozpoczęła się ok. godz. 14-ej przez napływ poszczególnych pochodów, które gromadziły się w 10-ciu punktach miasta.

Policja dokonała tylko 14 aresztowań, przyczem jedynie 3 osoby zatrzymano w areszcie. Jak oblicza policja, w manifestacji wzięło udział około 100 tysięcy osób.

Zgon wynalazcy Karabinu maszynowego.

Z Nowego Jorku donoszą o śmierci wynalazcy karabinu maszynowego Hirana Maxima. Wielki ten wynalazca zmarł w wieku lat 67.

Nasz stosunek do wojska

Ostatni numer „Piasta” krakowskiego omawiając stosunek Stronnictwa Ludowego do wojska, zaznacza, że określone jest to najwyraźniej w programie uchwalonym na ostatnim Kongresie Stronnictwa Ludowego. Program ten m. in. mówi, że bezpieczeństwo Państwa Polskiego winno opierać się:

na silnej moralnie armji, dobrze wyszkolonej i wyposażonej w materiał odpowiedni do nowoczesnych wymagań, stanowiącej jedność z narodem, lecz trzymanej bez względnie zdala od jakichkolwiek walk i rozgrywek wewnętrznych.

Rozważając na ten temat „Piast” zaznacza, że wyznaczanie na wielkie możliwe i niemożliwe stanowiska w rozmaitych działach administracji państwowej oficerów służby czynnej, nie przyczynia się zupełnie do podnoszenia autorytetu wojskowych i wojska. Pisze więc:

„A gdybyż to szło tylko o generałów. Toż nawet majorów i kapitanów czyni się w ministerstwach i urzędach, wymagających wielkiego znawstwa rzeczy i doświadczenia, referentami spraw nieraz bardzo delikatnych i skomplikowanych, do czego nie mają najmniejszego przygotowania i, co gorsza, nawet sprawy sobie z tego zdają. Największą przysługę odda wojsku dowództwo, które zdecyduje się silną ręką skończyć z tak niemoralnymi praktykami”.

Artykuł swój kończy „Piast” takimi wywodami:

I jeszcze jedno: wojsko polskie w ciągu niewielu lat istnienia Rzeczypospolitej odbyło na wewnątrz znamiennej ewolucję, która jasno się zarysowuje w oczach szerokich mas. W pierwszych latach szło w kierunku demokratycznym: rozpiętość płac między różnymi stopniami była nierzadką, znacznie mniejsza, aniżeli w państwach zaborczych. W roku 1926 wprowadzono zmiany niepożądane, wprowadzając dodatki funkcyjne z ogromną skalą progresywną, tak, że skoki w różnicy płac wynoszą od 150 złotych do wielotysięcznych dodatków na stopniach najwyższych i przyczem pominięto podoficerów i najmłodszych oficerów. Tę szaloną rozpiętość pogłębia nowa ustawa uposażeniowa znów co do płac zasadniczych. Jest to wytwarzanie w armji uprzywilejowanej arystokracji, uprzywilejowanie starszyzny kosztem dołu. Pragnęlibyśmy, aby obecni szefowie wojska, którzy wyszli ze Związku Walki Czynnej, tak blisko ongiś spojonego z ideą demokratyczną, zastanowili się nad konsekwencjami tego obrotu rzeczy.

Ogromne przed nimi pole ciężkiej pracy, na którą patrzy społeczeństwo. Uspokoją je, jeśli wprowadzą armję na tę drogę, iżby szerokie masy patrzyły na nią, jak ongiś w roku 1920 za Rządu Obro-

ny Narodowej Wincentego Witosa, jako na zespoloną z narodem, gwarantującą mu jego wolność, ofiarną skupioną w największym wysiłku około idei obrony siły i bezpieczeństwa Rzplitej”.

Kurjer papieski skazany w Niemczech na więzienie

Wielkie poruszenie wywołała w kołach katolickich w Niemczech wiadomość, wedle której sąd we Frankfurcie nad Menem skazał na rok więzienia kurjera papieskiego ks. Immela, który z polecenia Watykanu wysłany został w sierpniu ub. roku do Nuncjatury berlińskiej celem wręczenia ważnych watykańskich aktów dyplomatycznych.

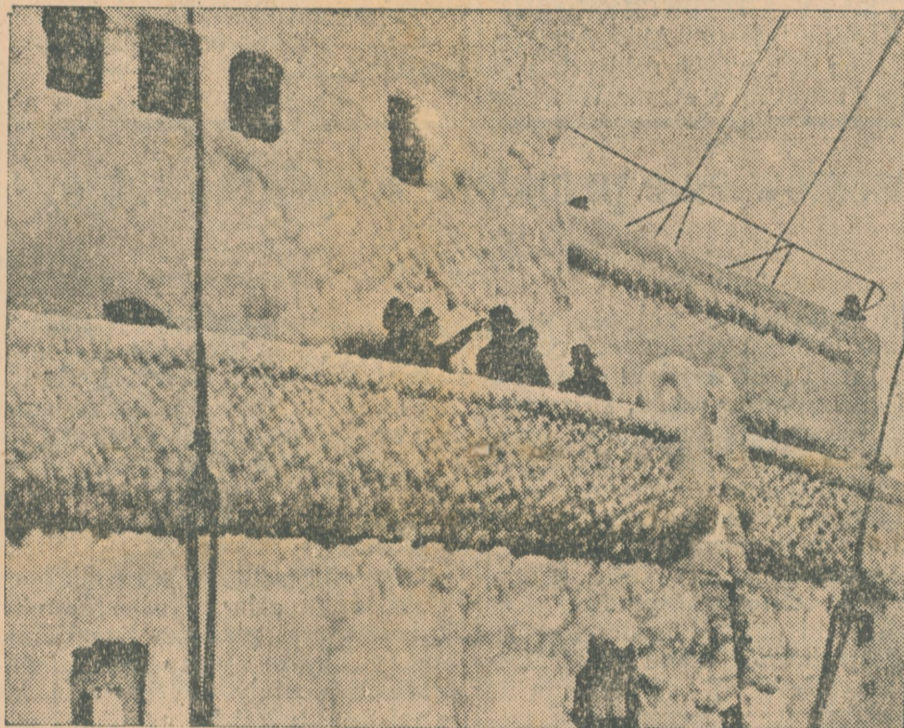
Nuncjusz apostolski w Berlinie Msgr. Orsenigo miał kurjera tego wysłać następnie z załatwioną już aktami do Rzymu, gdy ks. Immel został aresztowany przez Gestapo, rzekomo pod zarzutem czynienia jakichś wrogich uwag pod adresem Trzeciej Rze-

szy w jednej z miejscowości pod Frankfurtem, do której udał się w odwiedzinach do swych krewnych.

Wśród katolików niemieckich panuje obecnie wskutek licznych aresztowań przywódców młodzieży katolickiej olbrzymie zdenerwowanie.

Kardynał Schulte wysłał do kancelarza Hitlera telegram protestujący, na który jednak dotąd nie otrzymał wogóle żadnej odpowiedzi.

Niemieckie koła katolickie odpierają z oburzeniem zarzuty Gestapo, jakoby aresztowani przywódcy młodzieży katolickiej mieli utrzymywać kontakt z komunistami.

Jak z wyprawy polarnej...

Na transatlantyk M. S. „Pilsudski” po zawisnięciu do Nowego Jorku. Olbrzymi mróz i fale szalejące u wybrzeża Ameryki, pokryły statek grubą warstwą lodu.

Olbrzymie zyski ciągnięte z uboju rytualnego

Sprawa zniesienia uboju rytualnego, tego barbarzyńskiego i nigdzie na zachodzie Europy nieistniejącego już sposobu uśmiercania wszelkiej żywności, stała się sprawą, która musi znaleźć właściwe rozwiązanie. Przemawiają za tem nie tylko względy humanitarne,

ale i względy czysto gospodarcze. Wykazaliśmy już wielokrotnie, że utrzymywanie uboju rytualnego wpływa nie tylko na tanienie

Agraryzm czynnikiem europejsk. pokoju

Ostatni numer pisma stronnictwa agrarnego we Francji, „Głos Ziemi”, podkreśla zasługi polskich chłopów dla pokoju. Pisze on: „Polska wieś prowadzi uporeczywą walkę z wszelkimi przejawami dyktatury, pochodzącymi czy to z grupy rządzącej, czy ze strony właścicieli wielkich obszarów. W Polsce, jak w większości państw środkowej i wschodniej Europy, wieś zostaje pod wpływami ręki „silnych rządów”

Omawiając kierunek polskiej polityki zagranicznej „Głos Ziemi” pisze, że ongiś prowadzona była polityka przyjaźni z Francją i z państwami bałtyckimi.

Ostatnio — pisze „Głos Ziemi”, sytuacja się zmieniła, co zmusza

artykułów hodowlanych rolnictwa, ale z drugiej strony powoduje to że koszty uboju rytualnego pokrywać muszą wszyscy obywatele nie należący do wyznania mojżeszowego.

Niedawno temu w „Gazecie Rolniczej” ogłoszony został w druku odczyt wygłoszony przez pułkownika dyplomowanego Janusza Dżugaja na temat „Uwagi o roli rolnictwa w rozwoju gospodarczym Czechosłowacji i Polski”. W artykule tym między innymi pułk. Dżugaj podaje, że sztuka bydła w Warszawianie, przy 128 zł. zapłaconych za nią rolnikowi, kiedy doszła przez pośredników do rzeźnika żydowskiego kosztowała już 215 i pół złotego. Spożywcę żydowskiego zaś płacili już za tę sztukę 451 zł. Wynika z tego, że zysk czysty na sztuce wynosił 235 zł. czyli 183 procent tego, co otrzymał za sztukę rolnik producent.

Pułk. Dżugaj obliczył, że w porównaniu z Czechosłowacją po zorganizowaniu w tym kraju spółdzielni handlowo-rolniczych, koszty pośrednictwa są u nas 9-cio krotnie wyższe.

Nie więc dziwnego, że w ostatnim czasie powstał w społeczeństwie polskim silny prąd za zniesieniem uboju rytualnego. Uchwały dotyczące tego zagadnienia podejmują wszelkie organizacje gospodarcze i społeczne, a miasto Poznań jak to już pisaliśmy zniósł już u siebie ubój rytualny. Sądzicie należy, że sprawa zniesienia uboju rytualnego na terenie całej Polski doczeka się wkrótce urzeczywistnienia.

Nowy proces terrorystów ukraińsk.

Prokurator sądu apelacyjnego we Lwowie wniósł do sądu okręgowego we Lwowie akt oskarżenia przeciw 23 terrorystom ukraińskim, oskarżonym oprócz przynależenia do U.O.N. o zabójstwa: ucznia gimnazjalnego Jakóba Baczyńskiego dyr. Babija urzędnika konsulatu sowieck. we Lwowie Majłowa oraz szereg innych planowanych zamachów.

Na ławie podsądnych znajdują się m. i. sprawcy zamordowania śp. min. Pierackiego a więc: Bandera, Pichajny, Maluca, Myhal, Kaczmarzki, Zarzyka. Wszyscy pozostali oskarżeni byli świadkami podczas wspomnianego procesu.

Akta obejmują 35 tomów. Prokurator zarządził powołanie 35 świadków, 18 oskarżonych przebywa w więzieniu śledczym. Termin rozprawy nie jest jeszcze ustalony.

Uroczystości jubileuszowe Ojca św.

W środę ubiegłego tygodnia z okazji 14 ej rocznicy koronacji papieża Piusa XI odbyły się w Watykanie w Rzymie uroczystości ku uczczeniu tej rocznicy. Uroczystości te rozpoczęły się odprawieniem solennej dziękczynnej Mszy św., którą celebrował w kaplicy Sykstyńskiej kardynał Nasali Rocca w obecności Ojca św., 27 kardynałów, członków rodziny papieża, wielkiego mistrza zakonu maltańskiego, gubernatora Miasta Watykańskiego wyższych dostojników watykańskich korpusu dyplomatyczn. partycjatu rzymskiego licznych arcybiskupów itp. Ojca św. witano w przejściu długo niemilknięciami owacjami.

Po Mszy św. kardynał - dziekan Świętego Kolegium złożył Ojcu św. imieniem kardynałów życzenia i powinszowania, na które Papież odpowiedział krótkim przemówieniem pełnym słów wdzięczności.

Królewska para włoska nadesłała de peszę z życzeniami. Również nadeszły gratulacyjne telegramy od P. Prezydenta Rzplitej Mościckiego, naczelników innych państw, szefów rządów, ministrów i bardzo wielu wybitnych dostojników kościelnych i świeckich.

Gmachy urzędów papieskich i wiele innych budynków przyozdobiono flagami, a bazylikę św. Piotra wieczorem iluminowano.

Zjazd pow. Stron. Lud. w Tomaszowie Lub. Siła gospodarcza Niemców na Pomorzu

W dniu 9 lutego 1936 r. odbył się w Tomaszowie Lubelskim doroczny Zjazd Powiatowy (Statutowy) Stronnictwa Ludowego w Domu Ludowym w Rachaniach. Mimo wielkiej niepogody, śnieżyca i zlej drogi na zjazd przyszło delegatów z 20 kół przeszło 200 ludzi.

Obecnych na sali przywitał prezes powiatowy ob. Wójcik Józef, jak również przywitał delegata z ramienia władz naczelnych S. L. p. inżyniera Bojarskiego Fr. Poczem p. Bojarski i mieniem władz naczelnych S. L. powitał delegatów na zjeździe. Następnie ob. Wójcik przypomniał o śmierci śp. senatora Kulerskiego i śp. Mazanka Kazimierza b. adjutanta p. Prezydenta Wojciechowskiego, wytrwałego i wiernego aż do śmierci ludowca oraz o śmierci Tarasa Edwarda b. członka kom. rew. Powiatowego Zarządu tut. powiatu.

Na cześć zmarłych wszyscy powstałi i zapanowało kilkuminutowe milczenie. Następnie prezes ob. Wójcik zdał sprawozdanie z odbytego ostatnio Kongresu S. L. i zapadłych tam uchwałach i rezolucjach. Słusznie nazywając Kongres ten chłopskim i niezależnym Sejmem.

Następnie komisja rew. złożyła sprawozdanie z kasowości poczem udzieliła zarządowi skwitowania z podziękowaniami za należyte prowadzenie ruchu ludowego na powiecie. Z kolei porządku dziennego prezes przedstawił zebranym plan pracy organizacyjnej na rok 1936.

Plan ten przewiduje urządzenie w dniu 15 marca br. wielkiego zjazdu ludowego w Czartowczyku, urządzenie Święta Ludowego, Święta Spółdzielczości, oraz uroczystości wręczenia kilku sztandarów Kołom ludowym. Plan ten przyjęto w całości.

Z kolei porządku obrad przystąpiono do wyboru władz powiatowych. Przewodnictwo prezes ob. Wójcik oddał przedstawicielowi władz Nacz. p. Bojarskiemu. Ponieważ innej kandydatury nie wysunięto, przeto na prezesa powiat, jednogłośnie wybrano ponownie dotychczasowego prezesa ob. Wójcika Józefa. D. zarządu pow. kom. rew.

i Sądu partyjnego wybrano członków z różnych zakątków powiatu tak, że cały powiat jest reprezentowany należycie, jak również w każdej gminie powtórzone zarządy Kół gm. i tę intensywnie pracują.

Pomiędzy prezesem powiatowym, a wszystkimi prezesami Kół Gm. jest utworzona sieć łącznikowa t. zw. kurjerów, a prezesi Kół Gm. obowiązani powtórzyć łączność z miejscowymi kołami.

Następnie pan inżynier Bojarski wygłosił referat polityczny, za który został nagrodzony burzą oklasków.

Na zakończenie odśpiewano „Gdy naród do boju” i zebranie rozwiązano.

Obecny.

Król duński na regatach w Cannes
Król (drugi od lewej) na swym jachcie „Dania” podczas wyścigów

Ponad 400 milj. zł. na inwestycje

Według twierdzeń naczelnika wydziału z min. skarbu Janusza Rakowskiego, ogólne sumy jakie pójda w roku bieżącym na inwe-

stycje wyniosą ponad 400 milionów złotych. Na sumę tę złożą się 223 miliony przeznaczone na inwestycje o charakterze państwowym jak koleje, drogi, urządzenia telefoniczne, rozbudowa naszej marynarki handlowej, inwestycje związane z przebudową ustroju rolnego itd.

Na dalszą część sumy złożą się kredyty udzielone przez poszczególne ministerstwa w wysokości około 400 milionów złotych, na zamówienia i roboty różnym firmom krajowym.

Dalej kredyty budowlane udzielane przez Bank Gospodarstwa Krajowego, powinny uruchomić co najmniej 100 milionów złotych z kapitałów prywatnych jak wiadomo bowiem kredyty Banku Gosp. Krajowego są tylko pewną częścią kosztów budowlanych.

Pozatem z innych źródeł na prace inwestycyjne pójdzie również około 50 milionów złotych.

Przy pracach uruchomionych tymi funduszami ma znaleźć zatrudnienie około 150 tysięcy bezrobotnych.

Na zakończenie przewodniczący p. mgr. Bronisław Koc zobrazował obecną sytuację polityczną w Państwie, a specjalną uwagę poświęcił sprawom gospodarczym.

W dyskusji zabierali głos p. Szybisty, p. Wójcik, p. Sierżega, p. Zajac, p. Piwowar.

Pieśnią „Gdy Naród do boju” zakończono ten podniosły Zjazd.

Zjazd ten wywarł olbrzymie wrażenie nie tylko na uczestnikach tegoż, ale także na mieszkańcach Rzeszowa i był przedmiotem ożywionej dyskusji wśród inteligencji rzeszowskiej.

Podnieść należy, że niektórzy delegaci mimo niepogody przybyli na Zjazd przebywając na piechotę 49 km, co świadczy o wielkiem zainteresowaniu i przywiązaniu do Stronnictwa Ludowego.

„Przyjacielskie” stosunki Redaktorowi „Gazety Olsztyńskiej” zabroniono pracować

Jakie „przyjacielskie” stosunki panują, albo raczej jak Niemcy pojmują przyjaźń w stosunku do Polski, świadczy o tem nast. wiadomość z Olsztyna:

Okręgowy Sąd Prasowy w Królewcu zabronił redaktorowi „Gazety Olsztyńskiej” Wacławowi Janowskiemu dalszego wykonywania zawodu redaktorskiego.

Sąd uzasadnia to zarządzenie zamieszczeniem w „Gazecie Olsztyńskiej” kilku korespondencji, omawiających położenie ludności polskiej w Prusach Wschodnich.

I to się dzieje w chwili, kiedy Polska gości dygnitarza niemieckiego, kiedy Polska przygotowuje — polowania dyplomatyczne.

nia ilości ludności, nabiera specjalnego znaczenia. Z Niemców pozostał w Polsce element najwytrwalszy, tak finansowo, jak i moralnie. W rękach niemieckich znajdują się do tej pory jeszcze duże obszary rolne, które właśnie wszędzie są ośrodkiem tej z dużym rozmachem prowadzonej roboty gospodarczej.

Ta ekspansja gospodarcza oraz intensywność w robotach gospodarczych na terenie Pomorza ma znaczenie nie tylko gospodarcze, ale nawet polityczne i militarne.

A że placówki gospodarcze niemieckie nie są w całym słowa znaczeniu placówkami gospodarczymi, a tylko bazami niemieczyzny, mamy jaskrawy tego dowód z tych wielu wypadków, gdzie do spółdzielni mleczarskich nie chciało przyjmować na członków robotników Polaków, bowiem jak tłumaczono, spółdzielnie te zatraciłyby charakter placówek mniejszościowych.

Rozporządzenie o białej broni

W najbliższych dniach ogłoszone ma być w Dzienniku Ustaw rozporządzenie ministra spraw wewnętrznych, ministra spraw wojskowych i ministra przemysłu i handlu o posiadaniu i noszeniu broni białej oraz o ograniczeniach handlu bronią.

Według tego rozporządzenia, posiadanie broni białej, jak szabla, bagnety itp., nie będzie niczem skrepowane, natomiast noszenie jej będzie uzależnione od pozwolenia władz.

Ponadto przedsiębiorstwa handlu bronią nie będą mogły sprzedawać broń notorycznie używaną przez elementy przestępcze, jak np. kastetów, bokserów metalowych, broni ukrytej w laskach itp.

Egzekucja o 1 grosz

Niezwykły wypadek bezmyślnego biurokratyzmu zdarzył się w Grodnie. Dnia 25 października ub. r. mieszkanka tego miasta, p. Kuźnicka, otrzymała z Ubezpieczalni Społecznej wezwanie płatnicze, by w myśl przepisów zapłaciła zaległość z r. 1933 w wysokości 1 gr. na Fundusz Pracy. P. Kuźnicka po zastanowieniu się, doszła do wniosku, że nie warto iść do Ubezpieczalni by uregulować tak „wielką” sumę.

Obecnie do mieszkania p. Kuźnickiej przybył inkasent Ubezpieczalni, który ściągnął od niej zaległość w wysokości 1 gr. i wydał pokwitowanie, oznaczone numerem 468. Warto przytem zaznaczyć, że zaległość ta, jako pochodząca z 1933 r., w myśl ostatnio wydanych zarządzeń, mogła być właśnie rozłożona na 6 rat. P. Kuźnicka nie skorzystała jednak z tej ulgi i uściła całą należność w gotówce.

Ślub w celi śmierci

W więzieniu pod Waszyngtonem odbył się makabryczny ślub. Niejaki William Breys, jedyny spadkobierca swego wuja-miljonera, zamordował go, aby przedtem otrzymać schedę. Skazany na śmierć Breys wyraził życzenie poślubienia swej narzeczonej, młodej tancerki Castler.

Ślub odbył się w dniu egzekucji w „celi śmierci”. Świadcami ceremonii byli: dyrektor więzienia i — na życzenie skazańca — kat.

Po ślubie Breys otrzymał pozwolenie pozostania w celi przez godzinę w towarzystwie żony, poczem wprowadzony został na fotel elektryczny i stracony.

Dzięki temu małżeństwu, młodziutka wdowa po Broysie stała się spadkobierczynią całego majątku zamordowanego przez jej męża wuja-miljonera.

Manifestacyjny zjazd Stron. Lud w Rzeszowie

Zapowiedziany przez powiatowy Zarząd Stron. Lud. w Rzeszowie na dzień 2 lutego 1936 zjazd członków Stronnictwa Ludowego poświęcony sprawozdaniu z Kongresu S. L. w Warszawie przemienił się w wielką manifestację.

Już od wczesnego ranka poczęły ścierać ze wszystkich stron powiatu wielkie gromady chłopów, zdążających w kierunku sali „Sokoła”. O godzinie 10 olbrzymia sala „Sokoła” nie mogła już pomieścić uczestników zebrania. Ponieważ zaś zjazd zwołany był na godzinę 11-tą przedpołudniem, ci którzy przybyli na tę godzinę, reszta zaś musiała pozostać na ulicy, gdyż nigdzie nie było wolnego miejsca.

Jak się okazało przy kontroli legitymacyj, obecnych na sali było ponad 3.000 osób! nie wliczając w to tych, którzy znajdowali się w kurytarzach i przedsiönku.

Zjazd otwarł mgr. Bronisław Kloc, poczem udzielił głosu p. Tepperowi ze Strażowa, który w podniosłych słowach zobrazował cele i wytyczne Stronnictwa na najbliższą przyszłość. To przemówienie nagrodzono burzą oklasków, a zwłaszcza olbrzymi entuzjazm wywołało zakończenie tego przemówienia okrzykiem na cześć wodza ruchu ludowego.

Następnie p. Józef Kubiński złożył sprawozdanie z przebiegu obrad Kongresu Stronnictwa.

Wiadomości bieżące

Sobota, 22 lutego 1936 r.

Sobota: Małgorzaty
Wschód słońca: 6.38; zachód 17.01
Niedziela: Piotra Damjana
Wschód słońca: 6.36; zachód 17.02
Poniedziałek: Macieja ap.
Wschód słońca: 6.33; zachód 17.04

— Uporczywe zaparcie, katary grubej kiszki, wzdęcia, osłabione funkcje żołądkowe, zastoina ogólna, przechodzą przy używaniu rano i wieczorem po szklance naturalnej wody gorzkiej Franciszka-Józefa. Zalecana przez lekarzy.

* **DZISIEJSZY NUMER „GAZETY”** wydajemy w objętości 6 stron. Zarazem dołączamy „GOSCIA ŚWIATOCZNEGO”.

Województwa centralne

SKAZANIE DEFRAUDANTÓW Z LIPNA.

Przed sądem okręgowym we Włocławku zapadł wyrok w wielkim procesie o nadużycia w Komunalnej Kasie Oszczędności miasta Lipna. Przed sądem stanęli byli urzędnicy tej Kasy: dyr. Gumiński, kasjer Lubowicz i buchalter Vögelsang vel Ptaszyński. Oskarżeni o popełnienie całego szeregu malwersacji jak: podrabianie papierów, zaciąganie nielegalnych pożyczek bez zgody zarządu kasy itp.

Po trzydniowej rozprawie sąd skazał: 1) Romana Gumińskiego na rok więzienia i pozbawienie praw obywatelskich na przeciąg 2 lat; 2) Vogel-sang-Ptaszyński na 2 lata więzienia i utratę praw na 3 lata; 3) Józefa Lubowicza na 15 mies. więzienia i utratę praw obywatelskich w ciągu 3 lat.

SMIERTELNA OFIARA SPŁOSZONEGO KONIA

Mieszkanca Suwałk, Jadwiga Wilantowa wracając ze wsi Letniaki, zabrała po drodze na wóz swą znajomą z Suwałk, 56-letnią Józefę Stankiewiczową. W czasie wymijania innego wozu pod Dąbrówką, koń przestraszył się i poniósł. W pewnym momencie koło wozu wjechało na przydrożny kamień i wóz wyrzucił się do rowu. Stankiewiczowa uderzywszy głową o kamień, poniosła śmierć na miejscu. Wilantowa wyszła z wypadku bez szwanku.

Małocolska.

SAMOBÓJSTWO PRZEZ ZAMARZNIĘCIE NA TAFLI LODOWEJ

Na tafli lodu na Sanie koło Przemysła znaleziono zwłokę pracownika księżnicy Stanisława Brzozowskiego. Popełnił on samobójstwo w ten sposób że zażył on truciznę a następnie ułożył się w ubraniu i futrze na lodzie, leżąc tak długo, dopóki nie zamarł na śmierć. Przyczyną samobójstwa Brzozowskiego był szantaż, jakiego dopuszczala się na nim jego przyjaciółka.

ZAMACH MORDERCZY I SAMOBÓJSTWO b. NACZELNIKA STACJI

W Nizniowie woj. stanisławowskiego do naczelnika stacji Franciszka Woźniaka przybył w godzinach przedpołudniowych zawieszony od kilku miesięcy w czynnościach poprzedni zawiadowca stacji Franciszek Nawrat i poprosił o krótką rozmowę.

Pomiędzy obydwu mężczyznami wywiązała sprzeczka, w trakcie której Nawrat wyciągnął rewolwer i oddał do Woźniaka trzy strzały, ciężko go raniąc. Z kolei zamachowiec celnym strzałem w skroń pozbawił się życia. Woźniaka w beznadziejnym stanie odstawiono do szpitala.

SZCZAWNICKA JÓZEFINA
usuwa chrypkę i zaflegmienie w grypie.

Kresy Wschodnie.

ZDERZENIE SAMOCHODU Z POCLAGIEM

Pociąg towarowy zdażający z Kowla do Lublina na przejeździe kolejow. przy ul. Brzeskiej w Kowlu najechał na auto pasażerskie. Strażnik kolejowy ostrzegł nadjeżdżające auto, jednak kierowca nie zauważył dawanych mu sygnałów wskutek zamieci śnieżnej. W aucie znajdowały się dwie osoby, które w ostatniej chwili przed zderzeniem z pociągiem zdołały wyskoczyć. Auto uległo zupełnemu rozbięciu.

Nierówniana
przyprawa Knorr
do zup, rosółów, sosów, sałatek, jarzyn itp.
Niedroga, oszczędna
Tęże zupy - dobre zupy

PRZERWA W KOMUNIKACJI AUTOBUSOWEJ

Naskutek opadów śnieżnych i zamieci w ciągu ostatnich kilku dni, przerwana została komunikacja autobusowa pomiędzy miastami Równem — Łuckiem — Dubnem i Krzemieńcem. Narazie autobusy kursują jeszcze na szlaku Równ — Tuczyn i Równ — Hoszcza.

EGZOTYCZNY UPAJAJĄCY ZAPACH TO WODA KWIATOWA I PERFUMY CZANG

Olbrzymie zasy śnieżne na Wileńszczyźnie

Tegoroczne opady śnieżne na Wileńszczyźnie należą do bardzo obfitych i pokrywały niektóre miejscowościach pół metra grubości. Wyjątkowo silne zawieje śnieżne potworzyły się na drogach zasy, dochodzące do półtora metra wysokości. Komunikacja autobusowa odbywa się w dalszym ciągu

Zatwierdzenie wyroku na łapówkarzy

Jeszcze w ub. roku przed sądem okręg. w Łucku na Wołyniu odbyła się rozprawa przeciwko członkom miejskiej komisji sanitarnej z Łucka, a mianowicie posterunkowemu policji Ważnemu, obywatelom Biedackiemu i Bujancowi oraz insp. tow. asekuracyjnego Pankiewiczowi, oskarżonym o pobieranie łapówek od właścicieli sklepów.

Sąd skazał wówczas Ważnego na 10 miesięcy więzienia, pozostałych po pół roku więzienia, z pozbawieniem praw obywatelskich na 3 lata. Oskarżeni wnieśli apelację. Sąd apelacyjny po rozpatrzeniu

Wyrok w procesie o milionowe nadużycia

W poniedziałek, w samborskim sądzie okręg. zapadł wyrok w procesie o popełnienie na terenie Zagłębia naftowego milionowych nadużyć.

Przewodniczący sądu ogłosił wyrok, na mocy którego, po uwzględnieniu ustawy amnestyjnej i okoliczności łagodzących, zostali skazani: adv. dr. Herman Kaufman na 4 lata więzienia, przemy-

ASPIRINA

wyrabiana obecnie w kraju,

staniała!

We wszystkich aptekach nabyć można
pudełko zawierające 20 tabletek już za
pudełko zawierające 6 tabletek już za

zł. 2.25
zł. 0.90

Już od 20 lutego br.

poczawszy

listonosze więcej zbierać będą pieniądze na „Gazetę Grudziądzką”. Trzeba więc ją sobie jaknajprędzej zapisać.

Trzeba też dopilnować, by inni sobie w porę Gazetę zapisali.

Pamiętajcie przytem, by nam zjednać jaknajwiększą ilość nowych czytelników na miesiąc marzec.

Pracujcie Kochani Czytelnicy, by liczba naszych przyjaciół wzrosła z dnia na dzień, gdyż to jest potrzebne dla Waszego dobra, a także i dla dobra Polski.

Proces o rekordową kradzież pieniędzy w wojsku

Przed sądem Okręgowym w Krakowie rozpoczął się proces w sprawie nadużyć dokonanych w kilku krakowskich oddziałach wojskowych na sumę 397 tys. zł. Wojskowi zamieszani w sprawę nadużyć ukarani zostali już przez sądy wojskowe. O procesach tych jednak społeczeństwo polskie nie słyszało i nie dotychczas nie wie o ukaraniu złodziei grosza publicznego.

Obecnie przed sądem stanęły osoby cywilne zamieszane w afery, t. j. urzędnicy szefostw inten-

ZDEMASKOWNIE DEFRAUDANTA

W sądzie grodzkim w Dubnie na Wołyniu został zawieszony w czynnościach służbowych sekretarz sądu Stanisław Łuczaj. Zawieszenie nastąpiło na skutek ujawnienia nadużyć finansowych na stanowisku sekretarza na szkodę skarbu Państwa.

OGÓLNOPOLSKI SOBÓR STAROBRZĘDOWCÓW

W świątyni staroobrzędowej na Nowym Świecie w Wilnie odbyło się uroczyste otwarcie trzeciego ogólnopolskiego soboru staroobrzędowców. Na otwarcie soboru obecny był wojewoda wileński Bociański. Obrady soboru trwały 2 dni.

dentury Michał Ritter i Franciszek Szewczyk oraz emerytowany starszy sierżant Józef Koniar. — Przed samą rozprawą bowiem nadeszła wiadomość, że oskarżony Franciszek Szewczyk zmarł nagle na udar serca w więzieniu śledczym około godz. 8-ej rano. Wobec tego sprawę śp. Szewczyka umorzono a proces rozpoczął się tylko przeciw 2 pozostałym oskarżonym, którzy nie przyznają się do winy. Obwinieni są oni o fabrykowanie fikcyjnych rachunków i nazwisk — t. zw. „małych dusz”.

WOJ. CENTRALNE

NADUŻYCIE WÓJTÓW

W wyniku lustracji poszczególnych gmin oraz gminnych kas pożyczkowo-oszczędnościowych przez starostwo kilkie aresztowani zostali wójt gminy Zajaczków Marek Kowalski oraz sekretarz gminy Józef Stanek. Nadużycia obu aresztowanych datują się jeszcze a r. 1928.

Ponadto pod zarzutem nadużyć zawieszono w czynnościach wójtów i sekretarzy gminnych urzędów w gminach: Górzno i Bielin. Dochodzenia celem ustalenia wysokości nadużyć prowadzą władze sądowe i administracyjne.

Znowu sprawa przed wojsk. sądem doraźnym w Krakowie

Po długich dochodzeniach aresztowano zbrodniarza, który w chydny sposób zamordował dwie kobiety na Starej Olszy w Krakowie. Jest nim Wojciech Leja, ko-

wał z powiatu nowotarskiego. Leja przebywał ostatnio w Krakowie, gdyż był na 6-tygodniowych ćwiczeniach wojskowych w jednym z oddziałów garnizonu krakowskiego

W czasie rewizji u Leji znaleziono pokrawioną bieliznę, skrawki wiony bagnet oraz narzędzie w rodzaju sztyletu.

Leja wypierał się, by on miał dokonać morderstwa, jednak wszelkie dowody wskazują, że to on właśnie był mordercą.

Leję przekazano wojskowemu sądowi w Krakowie. Możliwe jest, że sądzony on będzie w trybie doraźnym.

Co przyniesie Radjo wsi w niedzielę 23 bm.

W niedzielę 23 lutego o godz. 9,03 red. Stanisław Jagiello odczyta „Gazetkę Rolniczą” która, jak zwykle przyniesie ciekawe nowiny dla wsi z kraju i z zagranicy. O godz. 15,00 w „Przeglądzie rynków produktów rolnych” p. Stanisław Prus - Wiśniewski omówi kształtowanie się cen na ważniejsze produkty rolne oraz poda kilka praktycznych wskazówek gospodarzy. O godz. 15,15 red. Marjan Cześnik w pogadance p. t. „O przyszłość wiejskiej młodzieży”, mówić będzie i kwestji zatrudnienia dorastającej młodzieży wiejskiej. To zagadnienie stanowić musi wielką troskę Rządu i oświeconych sfer naszego społeczeństwa, bowiem zwłaszcza w ostatnich czasach sprawa zatrudnienia młodzieży zarówno w miastach jak i na wsi przybrała na ostrości, a doprawdy szkoda byłoby,

aby przyszłe pokolenie nie zostało odpowiednio pokierowane. O godz. 15,45 dyr. Eustachy Rudziński wygłosi pogadankę p. t. „Mleko i jego droga od producenta do konsumenta”. Różne są drogi, jakie musi przejść mleko od producenta na wsi do konsumenta w mieście. Gdyby producent mógł dostarczyć mleko, wprost do kuchni spożywey, byłoby to pozornie najlepsze wyjście, ale tylko wówczas, gdyby jego krowy były bezwzględnie zdrowe i pod czujnym nadzorem lekarza, pasza byłaby pierwszej jakości, mleko zdajane w warunkach gwarantujących bezwzględna czystość itd. Tak jednak nie jest. Z konieczności mleko, ten podstawowy pokarm człowieka, jak każdy inny produkt, przechodzi swoje koleje... o nich właśnie mówić będzie prelegent.

W tygodniu bieżącym progr. zawiera następn. pogadanki dla wsi

Poniedziałek — 24. II. godz. 12,15 — „Wiadomości rolnicze”.

Wtorek — 25. II. godz. 18,55 — „Skrzynka rolnicza” wygl. inż. Wacław Tarkowski.

Środa — 26. II. godz. 18,55 — „Poznajmy przepisy finansowo - rolne” wygl. inż. Fryderyk Zoll.

Czwartek 27. II. godz. 18,55 „Będzie nas coraz więcej” wygłosi Wincenty Gertat.

Piątek — 28. II. godz. 18,55 „Skrzynka rolnicza” wygłosi inż. Wacław Tarkowski.

Sobota — 29. II. godz. 12,15 „Aktualna pogadanka rolnicza”.

Radjoprogram z Warszawy

Sobota, 22 lutego 1936 r.

6,30 Audycja poranna; 12,03 Dziennik południowy; 12,15 Przegląd wydawnictw rolniczych; 12,25 Koncert; 13,25 Chwilka gospodarstwa domowego; 14,30 Koncert zespołu Niny Mańskiej; 15,00 „Jedynak” — obrazek Burka; 15,15 Nasz handel morski; 15,20 Przegląd giełdowy; 15,30 Koncert solistów; 16,15 Historia orzecha Krakatuka i księżniczki Pirlipaty — słuchowisko dla dzieci; 16,45 Cała Polska śpiewa; 17,00 Z wizytą wśród syren — reportaż z portu gdyńskiego; 17,15 Nowości z płyt; 17,45 Węgorz — pogadanka; 17,50 Muzyka lekka; 18,25 Rozwiązanie zagadki muzycznej z Krakowa — Zgadnij kto lub co?; 18,40 Przegląd wydawnictw; 19,50 Pogadanka aktualna; 20,00 Muzyka lekka; 20,45 Dziennik wieczorny; 20,55 Obrazki z Polski współczesnej; 21,00 Pieśń w życiu wsi — audycja dla Polaków z zagranicy; 21,30 W rocznicę urodzin Fryderyka Chopina; 22,15 Mała Akademia filmowa; 22,30 Muzyka taneczna.

Niedziela, 23 lutego.

Godzina 9,00 Audycja poranna, 10,00 Transmisja nabożeństwa ze Lwowa, 12,15 Poranek muzyczny z Katowic, 13,00 Fragment słuchowiskowy z dramatu Puszkina „Borys Godunow”, 14,00 „Ogłoszenie małżeńskie” — ironiczna nowela, 14,20 Muzyka salonowa, 15,00 Godzina rolnika, — 16,00 Chwilka pytań — pogadanka dla dzieci, 16,15 Muzyka lekka, 16,45 Cała Polska śpiewa, 17,00 Śląska migawka regionalna, 17,20 Muzyka taneczna. — 18,25 „Śmierć papieru” (komedia słuchowiskowa), 19,45 Co czytać, 20,00 Utwory Schuberta, 20,50 Dziennik wieczorny, 21,00 Na wesołej lwowskiej fali, 21,30 „Wycieczka na góry Pentelikon” (feljton), 21,45 Wiadomości sportowe, 22,00 Koncert Orkiestry Marynarki Wojennej, 22,30 Muzyka lekka i taneczna.

Poniedziałek, 24 lutego.

Godz. 6,30 Audycja poranna, 12,03 Dziennik południowy, 12,15 Wiadomości rolnicze, 12,25 Muzyka salonowa, 13,25 Chwilka gospodarstwa domowego, 15,15 Wiadomości o eksporcie polskim, 15,30 Koncert, 16,00 Lekcja języka niemieckiego, 16,15 Koncert, 17,00 „W obronie dziecka” (pogadanka), 17,15 Minuta poezji,

Obrazki z Polski Współczesnej, 21,00 Piosenki wiedeńskie, 21,30 „Współwędrowcy poetów” — wieczór literacki, 22,00 Audycja z okazji narodowego święta Estonii, 22,30 Muzyka taneczna.

Bydło i mięso

z dnia 19-go lutego 1936 r.

Płacono w złotych za 100 kg. żywej wagi

	Warszawa	Poznań
Woły wytucz.	72	56—60
Woły mięsiste	58—63	48—52
Stadniki wytucz.	65	52—56
Stadniki mięsiste	50—57	46—50
Stadniki mierne	—	32—34
Krowy wytucz.	67—68	50—56
Krowy mięsiste	55—58	42—48
Krowy mierne	45—48	14—18
Jałówki wytucz.	—	56—60
Cielęta db. odżyw.	70—72	60—64
Swinie:		
ponad 150 kg.	84—90	—
120—150 kg.	79—83	88—90
100—120 kg.	73—78	84—86
80—100 kg.	—	80—82
mięsiste ponad 80 kg.	—	72—76

Wartość pieniędzy:

1 funt szterl. angielskich	zł 26,15
100 franków francuskich	zł 35,00
100 franków szwajcarsk.	zł 173,00
100 franków belgijskich	zł 89,30
100 koron czeskich	zł 21,95
100 guldenów gdańskich	zł 100,00
100 marek niemieckich	zł 149,50

Kurs walut państw bałtyckich

100 litów litewskich	zł 79,00
100 latów łotewskich	zł 121,00
100 koron estońskich	zł 122,50

SENSACYJNA ZMIANA W MODZIE PUDRÓW DO TWARZY

Paryż lansuje nowy sekret „MATOWEGO WYGLĄDU”

Eleganckie Paryżanki lansują nową modę. Znalazły one puder do twarzy, który nadaje brzoskwiniową cerę bez śladu polysku przez cały dzień.

Sekret polega na nowym sposobie fabrykacji, dzięki któremu puder przesiewany przez potrójne jedwabne sito jest zmieszany z Podwójną Pianką Kremową. Ten ostatni sposób fabrykacji — wynik kilkuletnich dociekań francuskich chemików — został obecnie opatentowany przez firmę Tokalon. Puder Tokalon pozwoli Pani pożegnać się na zawsze z polyskiem nosa i świecąca się, tłusta skóra. Nadaje on cudownie piękną cerę, która pozostaje całkowicie „matowa” na przeciąg 8-u godzin. Ani wiatr, ani deszcz lub pocenie się nie uczynią skóry Pani polyskującą, o ile używa Pani Pudru Tokalon o „matowym wyglądzie”. Nadaje on świeży powab niby płatek róży, który spotęguje w dwójnasób Pani urodę. Kup Puder Tokalon — cena została niezmienną, pomimo kosztów nowego sposobu fabrykacji pudru o „matowym wyglądzie”.

Bóle reumatyczne

DOKUCZAJĄ PODCZAS ZIMNA, NIEPOGODY, KŁIUSUWA BOLE MASĆ

SPIESS MESOLAMENT

TABELE

do obliczania drewna okrągłego i czworograniastego na setne części metra sześciennego (kub.)

Odpowiednie dla leśniczych, właścicieli lasów, handlarzy drzewa, rzemieślników itp.

Cena wraz z przesyłką 0,60

Wysyłkę książek uskuteczniamy tylko za poprzednim nadesłaniem pieniędzy.

Zakłady Graf. i Wydawnicze Wiktora Kulerskiego w Grudziądzu

Powyszą książkę można nabyć bezpośrednio w naszej Ekspozyturze przy Placu 23-go Stycznia nr. 4-6

FABR. CHEM. FARM. „AP. KOWALSKI” WARSZAWA

Agenci

do sprzedaży kos wiedeńskich po wsiach poszukiwani. Zgł. z życiorysem adresować: Warszawa, skrytka poczt. nr. 676.

Drobne ogłoszenie

jest najtańszem pośrednikiem pomiędzy sprzedającym a kupującym, poszukującym mieszkania a odnajmującym, poszukującym pracy a pracodawcą i odwrotnie, jak wogóle najkorzystniejszym środkiem wszelkiej reklamy.

Ogłaszajcie w Gaz. Grudziądzkiej

Humor zagraniczny

„Bądź dobry synku, daj ojcu Twoją czapeczkę, biedny zaciębił sobie głowę....”